

Resenärernas yttrande över Remiss för länsplan för regional transportinfrastruktur i Västmanland 2026-2037

Diarenummer **RUF240033**

Vi tackar för förtroendet att få inkomma med synpunkter på länsplanen och understryker vikten av att involvera resenärsrepresentanter i frågor som påverkar situationen för kollektivtrafikens kunder, resenärerna.

Resenärerna - Riksorganisationen för Kollektivtrafikens konsumenter

Resenärerna¹ är Sveriges nationella intresseorganisation för kollektivtrafikens konsumenter. Resenärerna omfattar regionala resenärsnätverk och organiserar därutöver enskilda resenärer. Exempel på resenärsnätverk är TiM-pendlarna.

Resenärerna är medlem av Sveriges Konsumenter², som är en sammanslutning av svenska konsumentorganisationer.

Resenärerna representerar Sverige i paraplyorganisationen Européen Passagers' Federation, som samlar europeiska resenärsorganisationer.

Inledning

Kollektivtrafiken utgör en viktig funktion i samhället, inte minst för att kunna uppnå globala och nationella miljö- och klimatmål. För att kollektivtrafiken ska utvecklas måste den vara attraktiv för resenären. Kollektivtrafiken i Sverige är, förutom att vara energieffektiv, även till stor del elektrifierad eller drivs med fossilfria drivmedel³. Ambitionen måste vara att en större andel av resorna görs med kollektivtrafik, cykel eller till fots i syfte att kunna minska belastningen på vägnätet samt begränsa transporternas miljöpåverkan. Kollektivtrafiken är dessutom yteffektiv och frigör utrymme i våra städer för andra verksamheter, vilket också stimulerar den ekonomiska utvecklingen. Kollektiv- trafikens tillsammans med gång och cykel innebär aktiva transporter som främjar god hälsa.^{4 5}

¹ <https://resenarerna.se/>

² <https://www.sverigeskonsumenter.se/om-oss/>

³ <https://svenskkollektivtrafik.se/2024/05/kollektivtrafiken-i-sverige-snart-helt-fossilfri/>

⁴ <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/halsa-forst/aktiv-mobilitet/>

⁵ <https://www.trafa.se/om-oss/press/gd-blogg/om-det-aktiva-resandet-9029/>

Resenärerna betonar att kollektivtrafiken i regionen är att betrakta som en del av ett större transportsystem och regionen behöver därför planera utifrån ett såväl lokalt, regionalt, interregionalt som nationellt resandebehov. Det är nödvändigt att regionen intar en aktiv roll för att säkerställa att tillräckliga medel investeras i infrastruktur och utbud så att hela resan ska kunna fungera för den enskilde resenären från start till mål.

Ett aktivt påverkansarbete gentemot nationella myndigheter och angränsade regioner krävs för att lyfta vikten av satsningar i nationella och regionala infrastrukturplaner, men också gentemot kommunerna genom att bistå och peka på behovet av medel till kollektivtrafikens kringliggande infrastruktur såsom gång- och cykelvägar till hållplatser och stationer.

Resenärerna framhåller följande punkter:

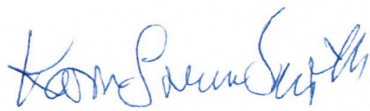
- Säkerställ kraftfulla satsningar på kollektivtrafikens infrastruktur och tillgänglighet för alla.
- Ett nära samarbete mellan regionen och kommunerna vad gäller bebyggelseplanering för både boende och företagande, ger goda möjligheter att kollektivtrafikförsörja tillkommande områden.
- Säkerställ att planeringen sker utifrån ett resenärsperspektiv och involverar resenärerna tidigt i processen.
- Det behövs en tillräcklig turtäthet, spridd över hela trafikdygnet, för att tillgodose resebehovet såväl i samband med arbete och studier som vid besök och fritidsaktiviteter. Detta gäller i synnerhet för att kunna tillgängliggöra transportsystemet för den som inte har körkort eller tillgång till bil.
- Sträva mot att korta restiderna i kollektivtrafiken och planera för effektiva och korta bytestider, för såväl lokala, regionala som långväga resor.
- Det måste vara enkelt att köpa biljett, vare sig man reser dagligen eller gör enstaka resor. Främst för sällanresenärer måste det också vara enkelt att få information om linjenät, kartor och tidtabeller. Enkelheten är också viktigt för att kunna attrahera nya kunder/resenärer.
- Resenärer behöver tillgång till korrekt information och det ska gå att nå kundtjänst och trygghetsjour via telefon under hela trafikdygnet.
- Stationer/hållplatser är kollektivtrafikens skyltfönster. Resenärerna driver ett projekt då vi besöker dessa och ser på service, bytesmöjligheter, tillgänglighet, information mm. Vi har för något år sedan besökt alla RKM, inklusive Västmanland, och informerat om vad vi kommit fram till. Vi återkommer gärna med uppdaterad information.
- Det ska finnas tydlig information på stationer/hållplatser om vilka som trafikerar stationen/hållplatsen och hur de som ansvarar för trafiken kan kontaktas.
- För att göra det enklare att resa är det viktigt att harmonisera/likforma biljettsystem, biljettregler, appar, benämningar, tidtabeller, kartor m.m med andra regioner och trafikföretag.

Några kommentarer till länsplanen för Västmanland

Resenärerna har konstaterat att Länsplanen för regional transportinfrastruktur och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning är en bra grund och sammanfattning av hur trafiken i Västmanland kan och bör utvecklas. Nedan några punkter vi vill kommentera.

1. En stort fokus i planen läggs med rätta på att förbättra trafiksäkerheten och att öka kollektivtrafikandelen. Då trafiksäkerheten är bättre för kollektivtrafikresenären än för den individuella resan är det viktigt att fullt ut beakta att dessa två faktorer samverkar.
2. Det fokuseras i planen också på att den bör utgå från ett länsöverskridande och nationellt perspektiv vilket är mycket bra.
3. I planen fokuseras det också på "hela resan perspektivet" innebärande att olika färdmedel utnyttjas under resan. Det är bra, men vi har inom ramen för vårt stationsprojekt noterat att det finns förbättringspotential vad gäller t.ex. bytesmöjligheterna på stationerna.
4. En av de viktigaste frågorna för kollektivtrafiken i Västmanland är tågförbindelserna till Stockholm. I slutet på förra seklet tecknades ett avtal med staten, med betydande finansiering från lokala intressenter, om att tågförbindelserna till Stockholm skulle förbättras. Enligt länsplanen skall nu inte denna fråga vara löst förrän tidigast 2042. Resenärerna anser att större focus bör sättas på denna fråga.

Lund den 30 sept. 2025

Ordförande Resenärerna
Karin Svensson Smith

Kontaktperson
Olle Ek, olle.ek@resenarerna.se, 070 5526628